

Na zestien jaar bij de gemeente Amersfoort te hebben gewerkt heeft Vathorst-coördinator Sjaak Kruis op 31 mei aanstaande afscheid genomen als hoofd ruimtelijke ontwikkeling. In die functie was hij verantwoordelijk voor wonen, verkeer & vervoer, ruimtelijke planontwikkeling en bouwtoezicht én Vathorst. Zijn vertrek bij de gemeente Amersfoort betekent dus ook meteen dat hij Vathorst verlaat. Om zijn weerkame leven verder voort te zetten in Gron. Friesland dus. Als directeur maatschappij en vastgoed van (woning-) Corporatieholding Friesland. Sjaak: "Echt helemaal een titel voor mij, gezien de combinatie van het fysieke en sociale als het om woningbouw gaat. Het is een uitdaging om te werken op het snijvlak van publiek en privaat. Ik heb het jarenlang gedaan in Amersfoort en nu ga ik het in Friesland doen."

**"CULTUUR IS HET BINDENDE
ELEMENT VAN EEN SAMENLEVING"**

COORDINATOR VATHORST VERRUILT AMERSTOORT VOOR FRIESLAND

Sinds 1998 is Sjaak Kruls gemeentelijk coördinator van Vathorst. Meer dan tien jaar heeft hij zich om Vathorst bekommerd. "Maar ook daarvoor was ik al nauw bij de plannen voor de wijk betrokken en voordat Vathorst zich aandiende was ik al bij andere nieuwbouwwijken van de stad betrokken. Toen ik begin jaren '90 in Amersfoort kwam werken, werd in Kattenbroek al gebouwd. Dat voorstreef heb ik dus niet meegemaakt, maar wel de verdere ontwikkeling en bouw van deze wijk. Bij Nieuwland was ik er vanaf het begin bij. De eerste opdracht die ik kreeg toen ik in Amersfoort kwam, was zelfs dat ik een notitie moest schrijven over hoe daar gevoeld moest worden. En in de lijn waarin Amersfoort nieuwbouwwijken ontwikkelde moest er iets bijzonders komen. Dat is voor Nieuwland duurzaamheid en sociale samenhang geworden."

V E R B I J Z O N D E R E N

Amersfoort gaat, zo omschrijft Sjaak het, als het om stedelijke ontwikkeling gaat voor het hogere gemiddelde. "Met onze vakmatige kwaliteit en onze reguliere procesaanpak slagen wij erin om op het niveau van de planontwikkeling in stedenbouw, functionaliteit en openbare ruimte tot een duidelijk bovengemiddeld niveau te komen. Dat kun je objectief vaststellen als je Amersfoort vergelijkt met bijvoorbeeld andere middelgrote steden. Daarnaast zijn wij als gemeentelijke organisatie in staat om te verbijzonderen. Wij zijn in staat bijzondere projecten ook op een bijzondere manier aan te pakken. In Nieuwland waren dat bijvoorbeeld De Stadruin en het 1-Megawattproject. Als je iets bijzonders wilt, moet je er ook een bijzonder proces op zetten. Ik vind het heerlijk om over dat soort processen na te denken, de moet eerst goed weten wat de opdracht is en dan bepalen wie je op welke klus zet. Op die manier haal je ook het beste uit mensen."

G R O T E B E T E K E N I S V O O R D E S T A D

Vanuit zijn functie was het logisch dat Sjaak bij Vathorst betrokken werd. En als gevolg van de werkwijze van de gemeente Amersfoort, volgens het regiemodel, was het ook logisch dat de realisatie van Vathorst buiten de gemeentelijke organisatie werd geplaatst. "We hadden al ervaring met publiek-private samenwerking in de stad, maar in Vathorst gingen we nog een stapje verder. Ontwikkelingsbedrijf Vathorst (OBV) werd opgericht en kreeg een werkapparaat met een directie die

volledig verantwoordelijk is voor de gehele locatie-ontwikkeling. Op relatief grote afstand staan de aandeelhouders: ontwikkelaars en de gemeente. "Ik vind dat op zich een goede constructie, want op die manier kan OBV zonder al te veel bureaucratie het contract efficiënt uitvoeren. Wat we in Vathorst doen is eigenlijk Amersfoort Noord opnieuw bouwen. Als je naar de hoeveelheid woningen kijkt tenminste. Zo'n project heeft voor de stad grote betekenis. En behalve het aandeelhouderschap heeft de gemeente hoe dan ook in Vathorst een aantal eigen rollen te spelen. Bestemmingsplannen blijven een publieke verantwoordelijkheid. En de gemeente wordt uiteindelijk beheerder van het openbare gebied; we hebben in dat opzicht al een deel van Vathorst overgedragen gekregen. Daarnaast zijn we zelf opdrachtgever voor niet-commerciële voorzieningen als scholen, doen we zelf de ontwikkeling van het bedrijventerrein en de kantorenlocatie en blijven wij de instantie die politiek en maatschappelijk wordt aangesproken. Het ligt dus voor de hand dat de gemeente betrokkenheid bij de ontwikkeling van Vathorst wil houden."

Om de betrokkenheid vanuit het stadhuis te waarborgen werd Sjaak coördinator Vathorst. "Ik wilde dat alleen doen als ik het volledige vertrouwen zou hebben van de directie van OBV en van de toenmalig verantwoordelijk wethouder Tom de Man; en ik wilde betrokkenheid in het stadhuis. Ik wilde niet zo'n klein clubje mensen zoals bij ontwikkelingen voordien nog wel eens gebeurde. Ik wilde een grotere club, zodat veel meer mensen in het stadhuis zich betrokken voelen. En dat is aardig gelukt. We hebben Referenties, mensen vanuit de organisatie die vanuit hun eigen vakgebied zoals verkeer, ruimtelijke ordening, beheer en milieu direct meekijken en meedenken en adviezen geven aan de procesmanagers van OBV. Ik merk dat door die manier van werken Vathorst veel meer onderdeel is van ons werken op het stadhuis. En juist door die vakmatige betrokkenheid komen mensen met ideeën."

Wat kost tijd, dus de vraag rijst of je dat nog wel efficiënt werkt. Sjaak: "Natuurlijk kun je efficiënter werken, maar de vraag is of je dat altijd moet doen. Wij gaan op het stadhuis in de plan-toetsing van Vathorst vrij ver, de kunt ook alleen kijken of het contract goed wordt nageleefd of dat het bestuurlijk geen problemen oplevert. Maar wij staan toe dat onze mensen ook vakinhoudelijk adviseren richting OBV. Dat geeft ook een vorm van betrokkenheid en daar worden de plannen beter van. Er wordt veel gedaan met wat wij vanuit het stadhuis inhouden." Dat wil niet zeggen dat het OBV zelf het niet goed doet. Integendeel! Er wordt daar prima werk geleverd. Goed is dat het bedrijf open staat voor verandering.

P ARALLELEN

Als je Kattenbroek, Nieuwland en Vathorst met elkaar vergelijkt ziet Sjaak een parallel als het gaat om kwaliteit. "In Kattenbroek was het alleen Ashok Bhalotra die supervisor was bij de ontwikkeling van deze wijk. Juist toen hebben we geleerd dat het heel goed is iemand verantwoordelijk te maken voor de kwaliteit die je voor ogen staat. In Nieuwland was er ook een supervisor en in Vathorst hebben we het nog verder doorgevoerd door het Kwaliteitsteam in het leven te roepen. En van dat Kwaliteitsteam hebben we gezegd dat het onderdeel moet zijn van OBV. Dat werkt prima. Dit team houdt de vinger aan de pols als het gaat om wonen, beheer, milieu en verkeer en vervoer."

M DOOLSTE PLEKJES

Waarom Vathorst volgens Sjaak een 'wereld van verschil'? "Ja", zegt hij volmondig. "We slagen erin de wereld van verschil te maken door de verschillende plandelen en de diversiteit in architectuur. De topkwaliteit van Vathorst zit in de manier hoe we met het bestaande landschap zijn omgegaan en hoe we dat in de woningen is weergegeven." Of hij een 'mooiste plek' in Vathorst heeft? "Niet centje, maar meerdere. Persoonlijk vind ik plekken als de hoek Bergenboulevard/Calveensweg, het daghuysje aan de Calveensweg, het Lint door Vathorst bijzonder mooi. Daar kun je goed zien hoe zorgvuldig het bestaande landschap is ingepast. Ook het Park van de Tijden in combinatie met de woningen eromheen vind ik fraai. Woning en omgeving hebben daar zoveel met elkaar te maken en de manier waarop dat is vormgegeven vind ik zeer geslaagd. In de Laak ben ik gecharmeerd van de Harderwijklaan en de Hindeloopenkade. Die zijn zo zorgvuldig en netjes gemaakt. Verder vind ik het station Vathorst inclusief de tunnel prachtig. Een mindere plek? Ja, Velden 2. Daar is volgens mij niet uitgehaald wat er in zat."

Maar wat Sjaak helemaal mooi vindt is de culturele dimensie van Vathorst. "Die is zo belangrijk. Daar moet je aandacht voor blijven houden. Je bouwt niet alleen woningen in Vathorst, je bouwt ook een nieuwe samenleving. Cultuur is het bindende element van een samenleving. Ook van de nieuwe samenleving in Vathorst. Ik ben dan ook helemaal weg van organisaties als Vario Mundo en De Kamers. Geweldige initiatieven en je ziet ook het effect dat ze hebben. Vathorst leeft!"

0 VER DE BRON

"Het plan dat voor De Bron is bedacht is prachtig, ambitieus ook, maar niet eenvoudig te maken. Ik ben er wel zeker van dat het heel mooi kan worden."

0 VER DE ONTSLETTING

"Ik weet dat er kritiek is op de ontsluitingsstructuur van Vathorst, maar laat de wijk eerst af zijn. Dan zien we hoe het werkelijk loopt en kunnen we altijd nog aanvullende maatregelen nemen."

0 VER DE OPENBARE RUIMTE

"We moesten de kwaliteit van de openbare ruimte goed in de gaten houden. Dat gaat niet zomaar vanzelf goed."

